

Rättsfallssamlingen

Förenade målen C-457/11–C-460/11

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

mot

Kyocera m.fl. (C-457/11)

och

Canon Deutschland GmbH (C-458/11)

och

Fujitsu Technology Solutions GmbH (C-459/11)

och

Hewlett-Packard GmbH (C-460/11)

mot

Verwertungsgesellschaft Wort (VG Wort)

(begäran om förhandsavgörande, som har hänskjutits av Bundesgerichtshof)

”Immateriell och industriell äganderätt — Upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället — Direktiv 2001/29/EG — Rätt till mångfaldigande — Rimlig kompensation — Begreppet mångfaldigande på papper eller varje annat liknande medium utfört med någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process med liknande resultat — Följder av att inte använda de tekniska åtgärder som finns att tillgå för att hindra eller begränsa otillåtna handlingar — Följder av ett uttryckligt eller underförstått tillstånd till mångfaldigande”

Sammanfattning – Domstolens dom (fjärde avdelningen) av den 27 juni 2013

1. *Tillnärmning av lagstiftning — Upphovsrätt och närstående rättigheter — Direktiv 2001/29 — Harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället — Tillämpning i tiden — Användning av skyddade verk och andra alster innan fristen för införlivande av direktivet löpte ut — Direktivets otillämplighet*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29, artikel 10.2)

2. *Tillnärmning av lagstiftning — Upphovsrätt och närstående rättigheter — Direktiv 2001/29 — Harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället — Rätt till mångfaldigande — Undantag och begränsningar — Villkor — Rimlig kompensation — Tillstånd till mångfaldigande från rättsinnehavaren av dennes skyddade verk eller andra alster — Saknar betydelse*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29, artikel 5.2 och 5.3)

3. *Begäran om förhandsavgörande — Domstolens behörighet — Gränser — Den nationella domstolens behörighet — Fastställelse och bedömning av de faktiska omständigheterna — Behovet av att ställa en tolkningsfråga och de ställda frågornas relevans — Den nationella domstolens bedömning —*

Frågor som uppenbart saknar relevans och hypotetiska frågor som ställts i ett sammanhang som utesluter att ett användbart svar kan lämnas — Frågor som saknar samband med föremålet för tvisten

(Artikel 267 FEUF)

4. *Tillnärmning av lagstiftning — Upphovsrätt och närstående rättigheter — Direktiv 2001/29 — Harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället — Rätt till mångfaldigande — Undantag för privatkopiering — Rimlig kompensation — Underlåtelse att vidta tekniska åtgärder för att hindra eller begränsa åtgärder som inte tillåts — Av betydelse*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29, artiklarna 5.2 b och 6)

5. *Tillnärmning av lagstiftning — Upphovsrätt och närstående rättigheter — Direktiv 2001/29 — Harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället — Rätt till mångfaldigande — Undantag och begränsningar — Mångfaldigande på papper eller varje annat liknande medium utfört med någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process med liknande resultat — Begrepp — Mångfaldigande med hjälp av en skrivare och en persondator som sammanlänkats — Omfattas*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29, artikel 5.2 a)

6. *Tillnärmning av lagstiftning — Upphovsrätt och närstående rättigheter — Direktiv 2001/29 — Harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället — Rätt till mångfaldigande — Undantag och begränsningar — Mångfaldigande på papper eller varje annat liknande medium utfört med någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process med liknande resultat — Rimlig kompensation — Mångfaldiganden som genomförs som en enda process, med hjälp av apparater som sammanlänkats — Möjlighet för medlemsstaterna att införa ett system som innebär att en avgift ska erläggas av dem som förfogar över en apparat, som på ett icke fristående sätt bidrar till den sammanhållna processen för mångfaldigande — Villkor*

(Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/29, artikel 5.2 a)

1. Användning av skyddade verk och andra alster under tidsperioden mellan den 22 juni 2001, då direktiv 2001/29 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället trädde i kraft, och den 22 december 2002, då fristen för införlivande av det direktivet löpte ut, påverkas inte av nämnda direktiv. Det följer av artikel 10.2 i samma direktiv att det direktivet inte ska påverka åtgärder som har vidtagits och rättigheter som har förvärvats före den 22 december 2002.

(se punkterna 27 och 29 samt punkt 1 i domslutet)

2. Inom ramen för ett undantag eller en inskränkning som föreskrivs i artikel 5.2 eller 5.3 i direktiv 2001/29 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, saknar det betydelse för den rimliga kompensationen om rättsinnehavarna har tillåtit mångfaldigandet av sina skyddade verk eller andra alster eller inte, oavsett om den rimliga kompensationen är tvingande eller frivillig enligt den tillämpliga bestämmelsen i direktivet.

(se punkt 40 samt punkt 2 i domslutet)

3. Se domen.

(se punkt 44)

4. Möjligheten att tillämpa tekniska åtgärder enligt artikel 6 i direktiv 2001/29 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället innebär inte att kravet på rimlig kompensation, i den mening som avses i artikel 5.2 b i direktivet bortfaller.

Syftet med den rimliga kompensationen är nämligen att ge upphovsmännen ersättning för den skada som de åsamkats till följd av undantaget för privatkopiering, och den rimliga kompensationen utgår således därför att deras skyddade verk använts utan deras tillstånd. Det är emellertid medlemsstaterna och inte rättsinnehavarna som beslutar om undantaget för privatkopiering och som tillåter att skyddade verk och andra alster används för att göra kopior för privat bruk. Det ankommer följaktligen på den medlemsstat som genom att införa undantaget har tillåtit privatkopiering att säkerställa en korrekt tillämpning av nämnda undantag och därigenom begränsa handlingar som inte har tillåtits av rättsinnehavarna. De tekniska åtgärder som rättsinnehavarna har rätt att vidta ska således utgöra tekniker, anordningar eller komponenter som är ägnade att säkerställa att det mål som eftersträvas med undantaget för privatkopiering uppnås och att hindra eller begränsa mångfaldiganden som medlemsstaterna inte har tillåtit inom ramen för det undantaget. Vidtagandet av tekniska åtgärder är emellertid frivilligt och om sådana åtgärder inte vidtas, även om det finns möjlighet att vidta dem, kan detta inte medföra att rätten till den rimliga kompensationen bortfaller.

Det står dock den berörda medlemsstaten fritt att anpassa den konkreta nivån på kompensationen till rättsinnehavarna beroende på om sådana tekniska åtgärder har vidtagits eller inte, så att rättsinnehavarna ges ett verkligt incitament att vidta sådana åtgärder och att de på så sätt frivilligt bidrar till att undantaget för privatkopiering tillämpas på ett korrekt sätt.

(se punkterna 49, 52, 53, 56–59 samt punkt 3 i domslutet)

5. Begreppet mångfaldigande utfört med någon form av fotografisk teknik eller genom någon annan process med liknande resultat, i den mening som avses i artikel 5.2 a i direktiv 2001/29 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället, ska tolkas så, att det omfattar mångfaldigande utfört med skrivare och persondator, om dessa apparater är sammanlänkade.

I den mån som resultatet uppnås är det nämligen av mindre betydelse hur många gånger mångfaldigandet har ägt rum eller vilken eller vilka tekniker som därvid använts. Detta gäller emellertid under förutsättning att det är fråga om en enda mångfaldigandeprocess och att processens olika icke fristående delar och skeden kontrolleras av samma person samt att de alla har till syfte att mångfaldiga det skyddade verket eller det andra alstret på papper eller varje annat liknande medium. Härav följer att artikel 5.2 a i direktiv 2001/29 inte utgör hinder för att olika apparater används vid en sådan process som nämns i bestämmelsens ordalydelse, inbegripet apparater med digital funktion.

(se punkterna 70, 72 och 80 samt punkt 4 i domslutet)

6. Det ankommer i princip på den person som har gjort ett sådant mångfaldigande som avses i artikel 5.2 a i direktiv 2001/29 om harmonisering av vissa aspekter av upphovsrätt och närstående rättigheter i informationssamhället att finansiera den kompensation som tillkommer rättsinnehavarna. Med hänsyn till de praktiska svårigheter som är förenade härmed, står det emellertid medlemsstaterna fritt att i förekommande fall införa en avgift som ska erläggas av dem som förfogar över den utrustning som använts vid mångfaldigandet. För det fall att de ifrågasvarande mångfaldigandena genomförs som en enda process, med hjälp av apparater som sammanlänkats, får medlemsstaterna införa ett system som innebär att den rimliga kompensationen ska erläggas av dem som förfogar över en apparat, som på ett icke fristående sätt bidrar till den sammanhållna processen för mångfaldigande av det skyddade verket eller det andra alstret på det aktuella mediet, i den mån som dessa personer har möjlighet att övervältra kostnaden härför på sina kunder. Det totala belopp som den rimliga kompensationen

uppgår till och som ska erläggas som ersättning för den skada som upphovsmannen åsamkats till följd av en sådan sammanhållen mångfaldigandeprocess ska härvid inte påtagligt skilja sig från det belopp som fastställts för mångfaldigande som genomförts med hjälp av en enda apparat.

(se punkterna 77, 78 och 80 samt punkt 4 i domslutet)